

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina Lir 3.000

Letna naročnina » 6.000

Letna inozemstvo » 8.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVIII. - Štev. 44 (1426)

Gorica - četrtek, 4. novembra 1976 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Ob preštevanju koroških Slovencev

Po sklepu avstrijske vlade bodo 14. novembra 1976 preštevali Slovence v državi, to se pravi predvsem na Koroškem. V bodoče naj bi imela slovenska manjšina v Avstriji le toliko pravic, kolikor številna bo. Da gre za popolnoma skrivljen odnos do manjšine, je vsakomur jasno, ki je pošten in priznava načelo, da je treba manjšino zaščititi brez ozira na njeno številčnost.

O krivici tega ravnanja je spregovoril tudi teološki prof. dr. Janez Janžekovič na zborovanju, ki so ga 21. oktobra pripravili študentje, uslužbenci in profesorji teološke fakultete v Ljubljani. Obsojili so kršenje manjšinskih pravic Slovencev in gradiščanskih Hrvatov v Avstriji ter sprejeli posebno resolucijo. Ker se nam zde misli dr. Janžekoviča zelo tehtne, jih objavljamo tudi našim bralcem.

NARAVNI PANJ

Človek je najprej družinsko bitje. Toda družinske vezi se same po sebi širijo na bližnje in daljnje sorodstvo. Tako se človeška družina veča in veča ter se povezuje v skupine, ki so sad naravnega razvoja in včasih tako strogo razmejene kakor čebelni roji. Kakor se v panju razvije skupen duh, ki veže posameznike in jih loči od drugih skupin, tako si rastoča družina ustvarja jezik, ki jo loči od drugače govorečih ljudi. Jezik in kri delita človeka v roje, v narode.

Narod je človekov naravni »panj«. V njem se rodi, samo v njem se more povsem naravno in neovirano razviti. Zakaj? Zaradi obeh osnovnih prvin, ki soustvarjata narodnost, zaradi krvi, ki nam dedno posreduje sorodni značaj in zlasti zaradi jezika, ki ga ustvarja narod in samo narod.

NAROD KOT NOSILEC RAZODETJA

Bog, ki nas je ustvaril kot narodnostna bitja, je to upošteval, ko je človeštvu izročil svoje razodetje. Čeprav bi lahko priobčeval potrebne verske skrivnosti tudi vsakemu človeku posebej in neposredno, kar bi bila veriga samih čudežev, je uporabil raje naravno pot. Zato si je Bog izbral posebno ljudstvo in mu zaupal verski zakon. Ne posameznik, ne kak sloj ali stan, ne država, temveč narod je po božji volji čuvar in oznanjevalec razodetja.

Tudi Odrašenik je bil objavljen in poslan določeni narodu in šele po njem vsemu človeštvu. Jezus se je tega zavedal in to rad poudaril. Čeprav je ljubeznivo občeval tudi s Samaritani, Kananejci, Rimljani, je ostal zvesti sin svojega naroda. Gospodove solze nad Jeruzalemom, ki mu je pripravljala smrt na križu, so najveličastnejša priča do smrti zveste domovinske ljubezni in strahoten očitek tistim, ki jim je narodnost nekaj nepomembnega.

Ista ljubezen do lastnega naroda odseva tudi iz Pavlovih pism. Ta ljubezen mu je narekovala besede, ki bi si jih danes komaj kdo upal izreči v svojem imenu: »Zel bi namreč, da bi bil zavržen, ločen od Kristusa, za svoje brate, ki so moji rojaki po mesu« (Rimlj 9, 2-5). Narodnost in materin jezik pač spadata med največje naravne vrednote.

VSAK NAROD JE VREDNOTA

Tega velikim narodom, Nemcem in Italijanom, ki živijo pri njih slovenska manjšina, seveda ni treba dopovedovati. Nemec se ne bo poslovenil ali poitalijančil, Italijan ne pomemčil. Veliki narodi se dobro zavedajo, da je narodnost izredna vrednota, ki je zanjo treba tvegati vse, tudi življenje. Tako dobro, da prezro, da ni vrednota samo njihova narodnost, marveč tudi druge. Ali ni nezasišana domišljavost, če ima kdo svoj narod za »gospokega«, druge pa za hlapčevske? Ali so vse narodnosti vrednote ali pa nobena.

Vsak narod je vrednota, ki jo je treba varovati, gojiti, ohraniti. Vsak narod je nekaj svojega z nekaterimi značilnostmi, ki jih nima noben drug. Vsak narod po svoje popestri človeštvo.

Zgodovinske okoliščine so tako nanesle,

da med nemškim narodom, ki spada med najbolj razvite in najbolj nadarjene na svetu, živi tudi slovenska manjšina na Koroškem, ki govori čisto drugače, nekoliko po svoje gleda na svet, na poseben način čustvuje, ima nekatere vrline, ki jih Nemec nima, pa tudi nekatere napake, ki pri drugih narodih niso tako vidne. Ali ni to velika zanimivost za večinski narod, redkost, izvirnost, posebnost?

Če je v živalskem ali rastlinskem svetu neka vrsta v nevarnosti, da izumre ali propade, jo človek skuša zaščititi kot npr. nilskega konja. Zal je danes tako, da bi bila marsikatera manjšina na svetu srečna, če bi jo večinski narod s svojimi zakoni tako učinkovito zaščitil kakor je zaščitil redke živali in rastline.

ODGOVORNOST NEMŠKEGA NARODA

Nemškemu narodu bo le v prid, bolj kot manjšini sami, da si to redkost, slovensko manjšino na svoji zemlji ohrani. Nemci sami bi morali opozarjati Slovence, ki so napol ponemčeni, naj nikar ne zanemarijo svojega lepega in zanimivega materinega jezika, naj pošiljajo svoje otroke v slovenske šole, naj ostanejo zvesti očetnim navadam in izročilom.

Toda, je li med Nemci kdo, ki je zmožen take širokosrčnosti? Narod, ki je dal človeštvu toliko kulturnih velikanih, da ne bi bil tega zmožen? Med Nemci je veliko plemenitih ljudi, ki obsojajo raznarodovanje. Tudi koroški Slovenci jih poznajo lepo število.

A ena slabost je, žal, značilna za nemški narod: da je takoj razorožen pred vsakomer, ki se sklicuje na nemški nacionalizem. Ta slabost je svoj čas Hitlerju pomagala na oblast. Večina koroških Nemcev je na tistem obsojala izgreda proti dvojezičnim napisom in proti Slovincem sploh, javno pa je premalo odločno nastopila proti junačenju »kanibalških šovinistov«, kot jih je dobro označil Josip Vidmar. Če bi se ti šovinisti, narodni nestrpnosti, enako znašli recimo nad rusko manjšino, bi moglo to veljati če že ne kot junaštvo vsaj za izizvajajočo predrznost. Spraviti se pa na nekoga, ki je mnogo šibkejši, je pa podlost in strahopetnost.

Ta popustljivost poštenih Nemcev je kriva nameravanega preštevanja, ki so ga zvičajno izsilili nemški šovinisti. Namen preštevanja ni nekaj nepristransko ugotoviti, ampak zastrašiti manjšine, da bi jih čim manjše število priznalo svojo narodnost in bi se pred svetom mogli napraviti nedolžne, češ saj manjšin tako rekoč sploh ni več.

Pravilno je dejal eden vodilnih koroških Slovencev: »Preštevanje je popolnoma nepotrebno, ker nas že itak imajo vse natančno preštete. Čisto dobro vedo, ta in ta je zaveden, ta omahljiv, ta na pol pomemčen. Naj se pojavi spet kak Hitler, pa bodo brez preštevanja ene pobili, druge poslali v taborišča, tretje skušali povsem pomemčiti...«

Zato je preštevanje v sedanjih razmerah krivičen pritisk na našo manjšino, dejanje podlosti in barbarstva.

• Nova Huta pri Krakovu na Poljskem je verjetno največja župnija na svetu, saj šteje 120.000 ljudi. Nedeljske maše se udeležuje 60 % ljudi, to je 72.000 vernikov. Župnija ima še drugo zavidljivo prvenstvo: 75 % mladih ljudi je vernih in po veri tudi živi. Župnijska cerkev je šele v gradnji. Pred leti so bile nedeljske maše na prostem, sedaj pa so v kripti cerkve v gradnji.

• V mestu Quito, prestolnici južnoameriške države Ekvador si več kot 6.000 fantičev služi kruh s čiščenjem čevljev (lustrabotas). Večino dneva preživijo na cestah, brez prave oskrbe. Premnogi ne vedo, kdo je njih oče. Za te zapuščene »lustrabotas« se je pred 14 leti začel zanimati jezuit John Halligan. Zgradil je zanje posebno središče, v katerem se ti fantiči izobražujejo za razne rokodelske poklice.

Ruska Cerkev med kladivom in nakovalom

»Zaradi vere v Boga ste kaznovani za leto 1974 s 50 rublji globe.« Podpisana: Upravna komisija v Obninskem. Tak odlok je prešla gospa Mišina, ki živi v nekem severnem podeželskem gnezdu na področju mesta Kaluge. In ta odlok najlepše pove, kako je z versko svobodo v Sovjetski zvezi. V njej ni mesta zanjo. Komunistična družba si prilašča ljudi celotno. Že zdavnaj je posrkala svoboslovnega posameznika. Tudi človekovo iskanje smisla življenja naj v SZ služi graditvi komunizma. Njegovi voditelji so mnenja, da vera škoduje družbi, poleg tega pa še zdravju, zato se verne ljudi pošilja v umobolnice. Vera mora izginiti, predvsem mladino je treba pred njo zaščititi.

UPRAVNI UKREPI

Verska vzgoja v družini je lahko razlog, da staršem otroke s sodnim odlokom vzamejo. Tako so vzeli gospe Radguna v Premu 1. avgusta 1973 šestletnega Vasja in osemletnega Saša. Poučevanje verouka je lahko razlog za odvoz v norišnico. Ivan Petrovič Fedotov, najstarejši prezbiter binkošne skupnosti na področju Kaluge je prišel v tak zavod v Moskvi.

Pridiganje brez državnega dovoljenja je protizakonito, saj pomeni vsiljevanje krščanskega nazora in posega na področje osebnosti, zato se lahko kaznuje s pet let zapore in povrh se dobi še pet let pregnanstva. To je doživel ukrajinski baptistovski pastor Wvns.

Država lahko cerkve zapira ali podira. Enajst dni zatem, ko je Brežnjev podpisal znano izjavo v Helsinkih, so v Žitomiru podrli pravoslavno cerkev Sv. Treh kraljev.

KOLEBANJE DRŽAVE V ODNOSU DO CERKVE

Verska svoboda je sicer zapisana v ustavi. Tako ima Cerkev pravico do lastnine, do pridobivanja in gradnje svetišč. Vendar je država tista, ki je tolmač ustave. Zato je bila njena cerkvena politika vedno polna nasprotij, pogojena od trenutnega položaja in njenih interesov.

V Stalinovih predvojnih letih je Cerkev doživljala krvavo preganjanje. To je popolnoma prenehalo med veliko domovinsko vojno zoper nacističnega zavojevalca. Tedaj se je pokazalo, da so ostale korenine krščanstva nedotaknjene.

ne. S polno močjo so znova poglne. Četudi brez pravne zaščite, je Cerkev spet zadihala. Iz taktičnih razlogov ji je Stalin dovolil rast.

Deset let kasneje se je Hruščev poslužil dvojne strategije: za mednarodno sožitje je potreboval Cerkev kot reklamo v tujini. Zato je dovolil, da je ruska pravoslavna Cerkev pristopila k Ekumenskemu svetu Cerkev in navezala stike z Apostolskim sedežem. Za okras pred tujino ji je dopustil celo neko hierarhično predstavništvo.

V svoji deželi pa je prav v Cerkvi videl spono, ki jo je treba raztrgati in oviro, ki jo je treba odstraniti. Ni se ponovila Stalinova morija, mučenja in umori so bili osamljen primer. Hruščev se je raje zatekel k upravnim ukrepom: s prepovedmi, sodnijskimi pregoni in šikanami je dušil kristjane. V petih letih njegove samovlade je izginilo pol cerkva in semenišče ter skoraj vsi samostani. Odredbe so ostajale tajne, država pa je od primera do primera in od kraja do kraja ukrepala različno. Tako je tujina komaj zapazila, kaj se v ruski Cerkvi dogaja.

Brežnjev je naredil splošnemu upravnemu preganjanju Cerkev v Rusiji konec, Hruščevih tajnih odlokov pa ni prekal. Danes koleba cerkvena politika v SZ med nevolnim prenašanjem Cerkev in njeno zadušitvijo.

HLAPČEVSKI ODNOS DO REŽIMA

Helsinška izjava je naletela na odmev tudi v cerkvenih občestvih znotraj Rusije ter prižgala upanje, da če je SZ podpisala deklaracijo o človeških pravicah, da je v te vključena tudi verska svoboda. Toda po enem letu so ti upi skoro izginili. Pri tem državi pomaga sama uradna Cerkev, ki odobrava vse, kar režim počenja, tudi njegovo cerkveno politiko. Ruski patriarhat skrbno pazi, da ne bi prišlo do kake javne izjave glede težkih krivic, ki jih država prizadeva kristjanom in Cerkvi.

Res ni mogoče videti ljudem v srce. Nihče ne more povedati, kaj je pri ruskih cerkvenih voditeljih poskus, da bi preprečili še slabše, kaj naročilo vlade, kaj njihovo popuščanje. Gotovo je eno: napor sovjetskih oblastnikov, da bi izsilili molk, ne more zakriti stalnega kršenja človeških pravic v Sovjetski zvezi.

Povzeto po Frankfurter Allgemeine Zeitung

Carter predsednik ZDA

V ZDA so bile v torek 2. novembra predsedniške volitve, volili so pa tudi 14 od 50 guvernerjev, 33 senatorjev ter vseh 435 članov predstavniške zbornice. Udeležba je bila nadpovprečna, kar 65 %. Prepričljivo je zmagal kandidat demokratske stranke Jimmy Carter, kateri si je kmalu zagotovil večino volivnih mož, ki jih izvolijo posamezne zvezne države. Vseh volivnih mož je 538.

20-letnica ljudske vstaje na Madžarskem

Zadnje dni sta Ford in Carter — kot smo videli po televiziji ali brali v časopisu — v televizijskem spektaklu pred predsedniškimi volitvami polemizirala tudi o tem, ali je ali ni v vzhodni Evropi sovjetska diktatura ter kaj naj ZDA napravijo ali bolje kaj naj ne napravijo v primeru, če bi sovjetske armade vdrle v Jugoslavijo po Titovi smrti.

Proti temu dlakocpljenju stoji nasproti tragedija nad 20.000 smrtnih žrtev, ko se je madžarsko ljudstvo pred dvajsetimi leti (23. oktober-4. november 1956) dvignilo proti sovjetskemu okupatorju ter proti domačim kolaboracionistom s partijskima tajnikoma stalinistoma Rakosijem in Gerőjem na čelu. Nad 20.000 smrtnih žrtev, čeprav je madžarsko ljudstvo zahtevalo samo »socializem in svobodo«, kot so v tistih dneh poudarjali številni napisi v Budimpešti.

»Nujno je treba spremeniti — je govoril takrat znani madžarski filozof Lukacs — naše politično, socialno, gospodarsko in kulturno življenje v duhu prave demokracije.«

In ko je politična policija AVO, v katero so bili sprejeti tudi bivši agenti Horthyjevega filonacističnega režima, streljala v noči od 23. na 24. oktober 1956 na manifestante v Budimpešti, so uredniki partijskega glasila »Szabad Nepe« izredni izdaji zapisali: »Zagotavljamo, da ne bomo podprli niti z eno vrsto tistih, ki odgovarjajo s streljanjem in s terorjem na glas in zahteve ljudstva.«

Centralni komite madžarske komunistične stranke se je znašel med kladivom in nakovalom: med Sovjeti in ljudstvom. Po eni strani je imenoval pod ljudskim pritiskom voditelja nacionalistične struje v partiji Imra Nagyja za ministrskega predsednika, a po drugi strani je pozval sovjetske čete, naj intervenirajo.

Sovjeti so reagirali kot pred njimi nacistični okupatorji: s tanki. Tudi madžarsko ljudstvo je okusilo na svoji koži, da pogodba Ribbentrop-Molotov ni bila samo kos papirja: med drugimi je omogočila nacistično invazijo Poljske in Jugoslavije. In kolaboracionist Kadar je kot novi partijski tajnik in novi ministrski predsednik Madžarske 4. novembra 1956 po radiu označil: »S plemenito podporo sovjetske armade bomo napravili konec banditizmu.«

Sovjetski tanki so gazili po truplih v Budimpešti ter pregazili tudi industrijsko četrt Csepel, kjer so ravno delavci nudili glavni odpor. Nagy in drugi ministri so se zatekli v jugoslovansko veleposlaništvo v zaupanju, da je zanesljivo prelom v komunizem in jugoslovansko komunistično stranko leta 1948. Kasneje je Nagy dobil zagotovilo — podrobnosti še vedno niso pojasnjene — da lahko svobodno odpotuje v Romunijo. Skratka, pred vrati jugoslovanskega veleposlaništva v Budimpešti so ga Sovjeti aretirali, obsodili na smrt ter obesili kot »izdajalca« in »fašista«.

Po dvajsetih letih je Imre Nagy v svoji domovini še vedno »fašista«, čeprav je bil komunist. To tudi dokazuje, koliko je vredno demagoško žongljanje s »fašisti« in »komunisti«: še več, vislice — na katerih je tragično končal Nagy — so dalje ena glavnih ovir proti narodni spravi na Madžarskem.

C. D.

O štetju na Koroškem

V ponedeljek 25. oktobra je Društvo slovenskih izobražencev v Trstu posvetilo svoj tretji redni večer aktualni temi. Pripravilo je solidarnostni večer s koroškimi Slovenci in sicer tako, da je povabilo v Trst koroškega javnega delavca in bivšega predsednika NSKS dr. Reginalda Vospernika.

Program, ki je trajal nad dve uri, je obsegal nastop moškega zbora Fantje izpod Grmade pod vodstvom Iva Kralja, recitacijo pesmi Preštevanje preživelih koroškega pesnika Valentina Polanskega, ki sta jo izvedla Matejka Maver in Aleksij Gregar, predavanje prof. Maksa Saha o koroškem plebiscitu in na koncu še srečanje z dr. Reginaldom Vospernikom.

Dr. Vospernik je temeljito in nazorno prikazal problematiko posebnega štetja, ki so ga za Slovence na Koroškem in Hrvat

na Gradiščanskem sklenile izvesti avstrijske stranke (od demokratizmanov do socialistov). Povedal je, kako se nameravajo Korošci z bojkotom temu štetju upreti in kakšne hude posledice lahko ima to štetje posebnosti vrste za pripadnike narodnih manjšin v Avstriji. Vsekakor je gotovo, da je avstrijska vlada sprejela sklep o štetju pod pritiskom nacistov in Heimadiensta. Dr. Vospernik se je dotaknil vseh obrobnih vprašanj, ki zadevajo problematiko štetja, in je govoril tudi o internacionalizaciji koroškega vprašanja, kar so Korošci od Jugoslavije zama pričakovali in na kar so zaman računali.

Prihodnji kulturni večer društva bo v ponedeljek 8. novembra. Govoril bo dr. Bogo Senčar o svojih vtisih s poti po Ameriki. Večer bo na sedežu DSI v Donizetijevi ulici 3 ob 20.15.

IZKRIVLJANJA

Tržaški slovenski dnevnik prinaša dne 17. oktobra tega leta zapis o zborovanju slovenskih zgodovinarjev in se posebej zaustavi pri dveh poročilih iz politične zgodovine Trsta in Gorice, prvo »Slovenska politika v Trstu 1893-1904« Borisa Gombača in drugo »Vidiki boja proti iredenti na Goriškem v devetdesetih letih 19. stoletja« Branka Marušića.

O vsebini drugega poročila na zborovanju slovenskih zgodovinarjev poroča pisec S. R. v tržaškem dnevniku med drugim tudi naslednje:

Društvo »Sloga« s svojim glasilom »Nova Soča« in kasneje »Soča« (voditelj dr. Anton Gregorčič in Andrej Gabršček) je v stalnem polemичnem odnosu s klerikalno Tonkli-Mahničovo skupino (list »Sloga«) in dr. Pavlica, ki s svojim listom »Primorski list« ustvarja pogoje klerikalnemu gibanju, nagiba se na liberalno stran. Delovanje semeniškega profesorja (mišljen je dr. Mahnič - op. p.), ki gaži verska načela, je za novega goriškega nadškofa dr. Misia nevzdržno...

Gornje trditve nikakor ne odgovarjajo resnici. Če so bile tako kot v tržaškem dnevniku podane tudi na zborovanju slovenskih zgodovinarjev, potem je to očiten znak, kako daleč je v matici že seglo ideološko potvrdjanje zgodovine. Pisci očitno računajo s tem, da se od poslušalcev in bralcev nihče ne bo potrudil v kako javno knjižnico in arhiv, da preveri njihove trditve. Toda tisti, ki imamo še možnost nekoliko kritično preveriti takšne uradne razlage, vzemimo v roke nekaj letnikov »zloglasnega« Rimskega Katolika in pogledimo, kaj je v njega pisal še bolj »zloglasni« Mahnič.

Najprej, kako je le moglo biti delovanje semeniškega profesorja Mahniča »za novega goriškega nadškofa dr. Misia nevzdržno«, če pa Mahnič v Gorici že ni bilo več, ko je dr. Misia prišel iz Ljubljane za nadškofa v Gorico? Mahnič je bil profesor v goriškem semenišču od leta 1881 do 1895 in v Gorici je ostal do leta 1896. Svoj filozofski znanstveni list »Rimski Katolik« je izdal v letih 1889 do 1896. Leta 1897 pa je bil odšel za škofa na otok Krk. V času Mahničevega delovanja v Gorici je bil za nadškofa msgr. Alojzij Matej Zorn (1883-1897). Ta pa je, nasprotno, izredno cenil in podpiral Mahničovo delo. To je tudi razvidno iz polemike med »Novo Sočo« in Mahničem, s čemer je obenem tudi dan odgovor na takratno »napredno« pisanje listov, kot so bili »Nova Soča« in drugi.

V »Rimskem Katoliku« (letnik 1891, str. 44) lahko beremo:

In kako se (»Nova Soča«) predrzne skruniti ime našega prevz. vladike! Čujte: postavlja ga na svojo stran, trdeč, da »je bil prejasni naš vladika z »Novo Sočo« zadovoljen tudi takrat, ko je dr. Mahnič najbolj proti njej divjal.« Dalje: »Dr. Mahnič... ne posluša sveta... niti svojega škofa, ki ga je že večkrat opominjal in svaril zaradi njegovega delovanja.« To se pravi v kratkih besedah: Prevz. naš vladika obsoja delovanje dr. Mahničevega v njegovega »Rimskega Katolika« ter odobruje delovanje »Nove Soče« in njegovih nasprotnikov. Pooblašeni od prevz. vladike izjavljamo: To je laž. In da laž dokažemo. List »Rimski Katolik« začeli smo izdajati le z dovoljenjem prevz. nadškofa samega... Dalje: Prevz. vladika je naročen na »Rimskega Katolika« in kot naročnino plačuje ne 2 forinta, ampak petkrat več: 10 forintov. To je dokaz, da ne obsoja našega delovanja... Se več. Ze koj v začetku nam je prevz. vladika ponudil... da ako bi ne izhajali z dohodki iz izdajanja »Rim. Katolika«, je on sam pripravljen primanjkljaj doplačati...

In končno — da je dr. Mahnič postal leta 1896 škof na otoku Krku (kjer je kasneje obranil tudi staroslovensko bogoslužje) je zasluga goriškega metropolita Zorna. Tedaj so namreč prav metropolit predlagali cesarju imenovanje novih škofov.

Nadalje, semeniški profesor dr. Mahnič naj bi »gazel verska načela«. Da česa takega v resnici ni moglo biti, dokazujejo številne zaupnice duhovščine, ki jih je prejemal od vsepovsod. Vse najdemo v zadevnih letnikih »Rim. Katolika«. Npr. 36 učenih in uglednih duhovnikov v Gorici (10. novembra 1891), duhovniki cerkniške dekanijske na Kranjskem (5. oktobra 1891), zaupnica 20 ljubljanskih visokošolcev (28. junija 1893) itd., nadalje še častno odlikovanje od papeža Leona XIII. z naslovom »tajnega komornika Nj. Svetosti«. Bi dr. Mahnič res vse to prejel, če bi bil »gazel verska načela«?

Nadalje, »ustvarja pogoje klerikalnemu gibanju«. V »Zgodovini goriške nadškofije« (R. Klinec, Gorica 1951, str. 99) lahko

beremo: Dve leti je sam (dr. Mahnič) zbiral gradivo za shod in kar naprej drezal, dokler ni dosegel, da se je 1. slovenski katoliški shod res vršil (od 19. do 30. avgusta 1892). Mahnič se je udeležil pripravljalnega dela in na shodu samem odločilno vplival na potek razprav. 1. katoliški shod je mogočen mejni kamen v zgodovini slovenskega naroda. Postavil je trdne temelje za vse javno delo in dal Slovincem silnega zagona.

Takšna so dejstva! Človek pa se ob tem vpraša, ali iščejo »zgodovinarji« res zgodovino ali pa pišejo mogoče za režimske namene. Zakaj prva dolžnost zgodovinarja je, pisati stvarno zgodovinsko resnico. V primeru Goriške na prelomu stoletja bi bil moral pisec preveriti dejanja in poročila obeh, če ne celo treh idejnih tokov in se ne ustaviti, recimo, pri Gabrščku, ki je pač poročal in pisal enostransko kot voditelj napredno liberalne stranke; zaslug političnih nasprotnikov ni omenjal, njih napake pa hudo napihoval. Slo je pač za politično propagandno pisanje, pri čemer je bila resničnost drugotnega pomena.

—ek

OB »PRESTEVANJU POSEBNE VRSTE«

Slovensko zibel treh dolin: Podjune, Roža, bistre Zile, spet nov grozeč oblak prekril je, zatiranja in bolečin.

Stoletno zibel tujec skrini, zvest Mirkov dom mu je napoti, nasilja — zlobe se poloti — zbesnel je po vaseh v Podjuni...

Uklepa mladce nam v verige, kot valpet z bičem jih pretepa, norčuje se iz Stare pravde, da joka Peca, siva Kepa...

Zebati greh je po slovenje, pod lipo dedov zborovati, sovraga naša zemlja plen je, če janičar gospodovati nam v srcu vse slovenske srenje; steptati nagelj, ki se peni v Višarje sončne, v vrh Dobrača, tja v Dječje in tja v Selske skale, povsod, kjer pesem zveste Zale varuje rod naš karantanski...

Zvon Gosposvetski, poj močnejše! Udari, bij nam plat zvona, čez stari Krn — tja do Drave — naj strese Peca se — spozna naj kralj Matjaž, da čas prišel je — čas, da se vojska prebudi in skozi naše tri doline v pomoč brezpravnim pohiti...

Marjan Jakopič, Cleveland, ZDA

„Na križpotjih cest stojim“

Zbirka pesmi pod tem naslovom je izšla pred kratkim v Gorici in obsega 28 pesmi na okrog tridesetih straneh. Pisec Niko Kotnik (privzeto ime) je zaslužen slovenski duhovnik.

Pesmi presenečajo po iskrenosti, uglednosti in jezikovni izdelanosti. V njih je občutiti domačnostno idilo, a njih izpoved je mnogo globlja. Nekatere preveva rahla otožnost, vendar je v drugih izpoved tudi moderna...

Ceprav svetile boste mi na pot, da se iskrla bo steza in kamen, breg in nočna bo pokrajina drag pajčolan lepota, ki jih rosi vijolični, kristalni sneg — pod težo bom skrivnosti vaše, o zvezde, bolj otovorjen kakor Atlas-Ocean, ve boste kakor rahle luči zrlle v me, a mene rešil muk bo šele večni dan...

Po svoji sestavi zanimiva je pesem »Bog«, oblikovana na figuralen način, ki spominja na sodobno, včasih že modno »strateško« poezijo, samo da je tukaj njena izpoved daleč od besednega igranja in je celo pretresljiva. Bere se od spodaj navzgor.

Knjižica pesmi »Na križpotjih cest stojim« je dragocen prispevek k sodobnemu pesništvu ustvarjanju, ne mogoče toliko po svoji pesniški obliki, ki je pretežno klasična, kolikor po obravnavanih vprašanjih in po življenjski ter verski tematiki, ki jo danes v pesniškem iskanju komaj še srečamo, pa najbrž človeku samemu nikoli ni predstavljala tolikšnega problema, odprtega ali potlačenega, kot prav danes. Odkrivanje življenjskega smisla, ki more biti vedno samo sodobno.

Izvodi knjižice »Na križpotjih cest stojim« so na voljo v Katoliški knjigarni in na upravi našega lista. Cena 1.500 lir.

—mk

OD TEDNA DO TEDNA

■ V noči od sobote na nedeljo so avstrijski nestrpni porušili do temelja partizanski spomenik v Komelu pri Pliberku na Koroškem. Gre za tretji napad v zadnjih letih na partizanske spomenike v koroški deželi. Krivci so ostali vedno nepoznani, čeprav javnost ve, kje jih je iskati.

■ Konec tedna je hudo neurje zajelo severno Italijo, Dalmacijo, Makedonijo, pa tudi Slovenijo. Reki Svezo in Lambro sta poplavlili industrijsko področje Milana, Pad je silno narasel, v Benetkah pa se je voda dvignila za 1,25 m ter preplavila trg sv. Marka in bližnje ulice. Nastop lepega vremena je nevarnost katastrof večjega razmerja k sreči ustavil.

■ S 1. novembrom so stopile v veljavo za notranjost Italije nove poštne tarife. Na navadno pismo je treba prilepiti znamko za 170 lir, dopisnica pa je 120 lir. Za ekspresno ali priporočeno pismo je treba dodati po 350 lir.

■ Ob škotski obali so ameriške vojaške sile s pomočjo atomske podmornice rešile iz globine 700 m raketni izstrelek, ki je bil na letalu, katero je 14. septembra strmoglavilo v morje. Sovjetske pomorske sile so si zelo prizadevale, da bi se tega izstreka polastile, saj je eden vojaških tajnosti ZDA.

■ Opošeniški nadškof Lefebvre je v svojem semenišču v Econe (Švica) posvetil 13 bogoslovcev za diakone, enega pa za subdiakona. Prav tako je izšla pretekli teden v Švici njegova knjiga »J'accuse le Concile« (Obtožujem koncil).

■ Vlada LR Kitajske je zavrnila brzojavne čestitke, ki so jih Hua Kuofengu ob njegovi izvolitvi za predsednika komunistične partije Kitajske poslali voditelji komunističnih partij SZ, Vzhodne Nemčije, Poljske, Českoslovaške, Mongolije in Bolgarije, češ da ne obstajajo partijski stiki. Prejšnji teden je Kitajska zavrnila tudi sožalne brzojavke, ki so jih partijski voditelji teh držav poslali ob smrti Maoce-tunga.

■ V Vzhodni Nemčiji je vodja komunistične partije Erich Honecker postal tudi šef države, medtem ko je Willy Stoph postal ministrski predsednik.

■ 26-letni Rudolf Becvar je z grožnjo preusmeril českoslovaško potniško letalo, ki je imelo 105 potnikov in 8 članov posadke iz Prage v München, kjer se je predal zahodnonemškimi oblastem in zaprosil za politični azil, letalo pa se je vrnilo na Českoslovaško. Od leta 1970 je bilo preusmerjenih že pet českoslovaških letal.

■ V predoru S. Giovanni, ki je del 18 km dolgega simplonskega predora med Švico in Italijo, je prišlo do premika zemeljskih plasti, ki so zaprle progo. Potrebno bo nekaj tednov, da bo spet stekel železniški promet.

■ Celovski škof dr. Jožef Köstner je javno pograjil župnika pri Gospe Sveti Mucherja, ki je 10. oktobra ob proslavljanju koroškega plebiscita iz leta 1920 v pridigri ponovno hujškal zoper Slovence. Škof je od Mucherja zahteval, naj mu izroči pisani govor, a nepokorni župnik se je tej zahtevi uprl.

OKNO V DANAŠNJI SVET

Visoko odlikovanje katoliški redovnici

Holandska kraljica Julijana je podelila visoko državno odlikovanje redovnici sestr Baptisti Simons. Po dovršeni univerzi se je odločila za misijonsko delo v Indiji. Središče njenega delovanja je mesto Indore. Ustanovila je zavod za otroke, potem dom počitka za uboge. Veliko skrbi je posvetila gobavcem. Zbrala je skupino sester, ki skrbijo samo za gobavce. Ozdravljene gobavce je povezala v posebno drugo. Zgradili so si lepo število dostojnih stanovanj in živijo v lastni vasi. Z denarno pomočjo holandskih katoličanov je dala sestra Simons izkopati nad tisoč vodnjakov, da ne bi ljudje zaradi pomanjkanja vode bežali v mesta.

Verske sekte v Franciji

Francoski katoliški dnevnik »La Croix« poroča, da se v Franciji pojavljajo razne sekte, ki imajo svoj izvor na Vzhodu ali v anglosaksonskem svetu. Med najbolj razširjenimi sektami z Vzhoda so perzijska ločina Svetovna vera Bahalla, učenci Krišne (indijsko božanstvo) ter Luč nebeškega spoznanja, ki jo vodi znani indijski guru (svečenik) Maharadži. Potem so še mnoge filozofske sekte kot teozofija, Svetovno belo bratstvo, antomizem. Iz anglosaksonskega sveta pa so razne protestantske sekte: adventisti sedmega dne,

KRŠČANSKI ZAKONCI IN APOSTOLAT

Polnost krščanskega življenja zakoncev se kaže tudi v delu za druge, v apostolatu. Oni so posvečevalci svojih družin in tudi pomočniki Cerkve pri gradnji božjega kraljestva na zemlji. V moči zakramentalnih milosti morajo krščansko vzgajati svoje otroke in jih uvajati v skrivnosti odrešenja, ki jih Cerkve obnavlja v cerkvenem letu.

Njihov apostolat je tudi v tem, da pomagajo zaročencem pri pripravi na zakonsko življenje in družinam ter radi priskočijo na pomoč svoji župniji. Tudi pri izbiri poklica so lahko marsikomu v pomoč. Veliko odgovornosti imajo tudi pri odkrivanju in vzgoji duhovnih poklicev lastnih ali bližnjih otrok in pri vzgoji na tem polju.

Sv. oče Pavel VI. pravi, da je eden izmed načinov apostolata tudi krščanska gostoljubnost, ker v tem tako težkem času marsikdo potrebuje toplega družinskega okolja, kjer najde dobro besedo in spodbudo v svojih težavah. Zakoncem se odpira v naših časih, pravi sv. oče, novo polje apostolata, in sicer morajo zakonci postati apostoli zakoncev, da v druge družine занesejo veselo vest evangelija in njegove ljubezni.

Posebno skrb bi pa zakonci morali imeti do nesrečnih družin in ponesrečenih zakonov, ki se v današnji družbi vedno bolj množijo. V pomoč jim morajo biti ne le z razumevanjem in usmiljenjem, ampak tudi s tem, da jim pomagajo zboljšati njihovo družbeno stanje, da bosta tudi v teh družinah zavladali pravičnost in ljubezen.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Poklonili smo se žrtvam v Gonarsu

V nedeljo 31. oktobra popoldne se nas je lepa skupina zbrala v Gonarsu ob spomeniku, da v zbranosti in v miru postojimo pred tem znamenjem, ki naj »bo mrtvim v spomin, živim v opomin«, kot je pomenljivo poudaril predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete dr. Kazimir Humar v kratkem nagovoru ob polaganju vencev, za katere sta poskrbeli ZSKP in Slovenska skupnost. Zmolili smo še priložnostno molitev za rajne in se po občutenem petju mešanega cerkvenega zbora iz Doberdoba, katerega je vodil Karlo Lavrenčič, tiho in zamišljeno razšli na svoje domove, notranje zadovoljni, da smo se dostojno spomnili teh številnih žrtev.

† Albert Rejec

Njegovo ime primorskim Slovincem ni neznano, saj se je pogosto pojavljalo ob člankih, ki so bili objavljeni v našem zamejskem tisku v Italiji. Tudi Goriška Mohorjeva družba ga je štela med svoje zveste sodelavce. Težko je najti zadnja leta njen koledar, v katerem ne bi bilo njegovega prispevka. Tudi koledar GMD za leto 1976 bo imel razpravo izpod njegovega peresa »Baski in Tencenci«. Kar težko si predstavljamo, da tega slokega, prijaznega in razgledanega rojaka ne bomo več videvali na naših goriških ulicah.

Albert Rejec je sin naše Tolminske, saj se je rodil v Tolminu 6. aprila 1899. Leta 1918 je maturiral na škofijski gimnaziji v St. Vidu pri Ljubljani, leta 1922 pa odšel v Padovo in se vpisal na pravno fakulteto. A že naslednje leto se je vrnil v domače kraje in postal politični tajnik za Goriško pri društvu »Edinost«. Leta 1928 so postale fašistične oblasti nanj pozorne. Grozila mu je aretacija, kateri se je izognil z odhodom v Jugoslavijo.

Nastanil se je v Beogradu, kjer je bil v razdobju 1930-40 najprej politični tajnik, nato pa član izvršnega odbora Zveze jugoslovanskih emigrantskih organizacij iz Julijske krajine. V tem času je ponovno naskrival prešel mejo, saj mu je bila kot vnetemu gorniku znana vsaka ped domače zemlje, vzdrževal stike z odporniški krogi.

OKNO V DANAŠNJI SVET

mononisti, mormoni, Jezusovo gibanje; nadalje razne karizmatične skupine, ki pa so bolj verska gibanja kot sekte.

Člani papeške akademije pri Pavlu VI.

V soboto 23. oktobra je sv. oče sprejel člane papeške akademije znanosti ob 40. letnici, odkar je bila akademija preurejena. Sv. oče je v nagovoru pozdravil člane akademije, se zahvalil za njihovo delo in jih vzpodbudil, naj nadaljujejo s svojim znanstvenim delom, da bi vedno bolj služili človeštvu: »Cerkve potrebuje vas, vaše iskanje in vašo ljubezen do resnice,« je dejal Pavel VI.

Dva praznika v Istri

V nedeljo 3. oktobra je praznoval 50-letnico mašništva Josip Vidau, župnik v Humu. Zlatomašnik, rojen na Opčinah in posvečen v mašnika v Trstu, je vedno služboval v hrvaški Istri (Cere pri Zminju, Krinja in Hum). V Istri je zelo poznan po svojih »zdravniških« sposobnostih, s katerimi pomaga ljudem.

V nedeljo 10. oktobra so pa v deškem semenišču v Pazinu proslavili 86. rojstni dan msgr. Boža Milanovića, znanega hrvaškega kulturnega delavca, ki je 25 let služboval tudi v Trstu. Ob tej priložnosti so predstavili njegovo novo knjigo »Moje uspomene«.

Obema jubilejantoma iskreno čestitamo!

gi na Primorskem, zlasti z organizacijo TIGR (Trst, Istra, Gorica, Reka) ter se udeleževal kot časnikar.

Leta okupacije je preživel deloma v Beogradu in deloma v raznih krajih južne Srbije. Po končani vojni je ostal v Ljubljani ter se zaposlil najprej v tiskovnem uradu predsedstva vlade SR Slovenije, nato pa je bil vse do upokojitve uslužben v Inštitutu za narodnostna vprašanja Ljubljanske univerze.

Ves čas po vojni je pridno pisal razprave in članke, ki bi obsegali zajeten zbornik, če bi jih zbrali v knjigo. Njegovo zanimanje je veljalo predvsem pokrajinam ob jugoslovansko-italijanski meji, narodnostnemu boju slovenske manjšine v Italiji in tržaškemu problemu. Posebno je ljubil Beneško Slovenijo, jo ponovno obiskal in zavzeto sledil vsemu, kar se je v tej deželi dogajalo. Neizprosno je pobijal vsa izkrivljanja, ki so se v italijanski javnosti pojavljala na račun slovenskega življenja v Beneški Sloveniji, Reziji in Kanalski dolini.

»KATOLISKI GLAS« V VSAKO SLOVENSKO DRUŽINO!

Ostal je vse življenje velik Slovenec, pa tudi zelo vdan državi, ki ga je leta 1928 sprejela. Kritično je znal oceniti tudi povojno dogajanje, a vedno tako, da ni bila prizadeta njegova zvestoba idealom, za katere se je boril vse življenje. Njegova obzorja so daleč prerasla ozke strankarske poglede na sodobne razmere. Počival bo na pokopališču na Viču pri Ljubljani, kjer so ga položili k zadnjemu počitku v četrtek 4. novembra.

Slavje Svetogorske Kraljice v Argentini

Iz Buenos Airesa je prispela vest, da so tamkajšnji slovenski verniki v nedeljo 17. oktobra slovesno ustoličili v stranski oltar cerkve sv. Rafaela podobo svetogorske Matere božje, ki so jo darovali gg. patri na Sv. gori in jo je ga. Jelka Suligoj-Mazora prinesla s seboj iz Gorice v Buenos Aires.

V lepem sončnem dnevu, kot nalašč za to pripravljenom, so slovesno pripeljali milostno podobo iz Slovenske hiše pred cerkev sv. Rafaela, kjer jo je čakala velika množica naših izseljencev, posebno Primorcev, ki so zaihteli, ko so se z njo zopet srečali. Zdelo se jim je, kakor da bi ona prinesla s seboj košček daljne domovine in blažene večnosti same.

Zvonovi so zapeli in dvignila se je slovenska pesem. Najprej jo je pozdravil krajevni župnik. Izrazil je svojo veliko srečo, da more sprejeti milostno podobo božje Matere, ki jo bodo tu odslej častili bratje Slovenci in Argentinci, ona pa bo za vse prosila in posredovala od svojega Sina božjih milosti. Nato je čestital Slovenecem, da tako zavzeto proslavljajo Kraljico nebes in zemlje. Njih čudovita pesem in svetle solze ljubezni da mu bodo ostale v trajnem spominu.

Sledil je blagoslov podobe, lavretanske litanije in zahvalna pesem. Nato se je pričela sv. maša, ki so jo darovali msgr. Anton Orehar, g. Jože Skrbec in domači župnik. Marjetica Mazora je brala prvo berilo. Po evangeliju je msgr. Orehar na kratko orisal zgodovino Sv. gore in spodbudil vernike k češčenju in pobožnosti do naše skupne nebeške Matere.

Ves spored so posneli na magnetofonski trak in ga filmali. Tako je upati, da ga bomo nekoč tudi mi tu v Gorici videli in slišali. Po maši so se znanci in prijatelji še dolgo pogovarjali pred cerkvijo ter izražali svoje zadovoljstvo nad tem, kar so ob tem slavu lepega doživeli. Neka starejša žena iz Biteza za Sv. goro je med množico vzkliknila podobno kakor starček Simeon: Sedaj lahko umrjem, ker moje oči so Jo zopet videle!

Skavtska organizacija in Subid

Začelo se je takoj po prvem majskem potresu. V enem jutru je bilo vse sklenjeno in izvršeno; v naglici smo nabrali nekaj oblačil in živil, naložili svoje večje šotore in po kosilu odpotovali proti Furlaniji. Nismo imeli najmanjšega pojma, kam bi šli, še manj pa kaj bi delali. Vedeli smo le za naslov društva »Ivan Trinko« v Čedadu, kjer je bil takrat center za pomoč potresencem Beneške Slovenije. Od tam so nas poslali v Subid.

Ko smo zagledali prvo cestno tablo z napisom Subid, smo bili že precej notri na potresnem področju, a šele ko smo se začeli dvigati po strmih vijugah v hrib, smo prišli v neposredni stik s tistim, kar smo prejšnje dni samo brali, slišali in gledali na televizijskih zaslonih.

Bilo je že pozno zvečer, povsod tema, tu pa tam sveča ali šibka žepna svetilka v šotoru, luči naših avtomobilov so osvetljevale le ruševine; stare ženske v črnih oblekah ob cesti so trepetale od mraza in strahu. Ustavili smo se, vprašali, kaj potrebujemo, potem pa segli po naših sicer skromnih zalozah živil, odej in oblek ter jim dali najnujnejše.

Končno smo dospeli v Subid. Tudi tu same ruševine, ljudje pa v šotorih. V temi smo postavili nekaj šotorov, le jedovka našega načelnika, priključena na akumulator avta, je osvetljevala šotorišče.

Ponoči smo malo spali, kajti občutili smo močan potresni sunek. Najhujši in najbolj pretresljiv je šum podirajočih se hiš. Naslednjega dne smo pripravili kosilo za vso vas.

Se smo se vrnili v Subid, saj so nam bili prizori prvih dni vedno pred očmi. Julija meseca vasi ni bilo več. Hiše so vse podrli, ruševine odpeljali. Oktobra se stanje bistveno ni spremenilo: švica gradi stanovanjske hiše in pravijo, da bodo pred zimo dokončane.

Vendar je zima že tu in kot izgleda, sta potrebna najmanj še dva meseca, da bo vsaj polovica stanovanj pripravljenih. V pričakovanju tople strehe prebivajo sedaj Subidčani deloma še v šotorih, deloma v betonskih ali pločevinastih garažah ali v barakah, katere so sami zgradili iz vrat, oken in desk, ki so ostale pri porušeni hišah. Tu pa tam se že vidi kaka prikolica. Prišle so večinoma iz Slovenije, a jih je premalo. Takoj pade zamisel: če bi tudi mi kupili prikolico za potresence, ki še živijo v šotorih. V Trstu smo vsi za to, kmalu se priključijo še Gorici.

Iz sklada za potresence (kot je spodaj razčlenjen) smo takoj dvignili 800.000 lir, kar je stala prva prikolica. Čez nekaj dni smo se zopet odpravljali v Subid. Športno društvo Alpina z Opčin nam je dalo na voljo prevozno sredstvo, brat Albert pa je s svojim avtom peljal prikolico. V Subidu smo jo izročili vaškemu odboru. Poleg tega smo pripravili za vsako revnejšo družino zaboj živil.

Na žalost smo bili priča prepiru zaradi prikolice, kajti vsakdo, ki je še ni imel, jo je hotel zase. Mi sami nismo mogli odločiti, komu naj ji jo dali, za to je vendar poklican vaški odbor, ki gotovo ve, kdo je bolj potreben. Ko smo se pa spomnili, kaj vsega so pretrpeli in še trpijo ti isti ljudje, smo razumeli in jim odpustili. Najrajši bi ugodili vsem, ker pa je to nemogoče, bomo skušali narediti vse, kar je v naših močeh.

Ob povratku v Trst smo nadaljevali z zbiranjem denarnih sredstev. Skušali smo zainteresirati še druge in tako smo uspeli zbrati toliko denarja, da smo lahko kupili še drugo prikolico in jo odpeljali v Subid prejšnjo nedeljo.

Naši stiki s to, za nas že domačo vas, se bodo nadaljevali. Ob tej priložnosti pozivamo vse, ki jim je pri srcu usoda naših bratov v Subidu, naj prispevajo v naš sklad. Z naše strani zagotavljamo, da bomo skušali ta denar najbolje in neposredno uporabiti v korist potrebnim. Naslednjo akcijo mislimo izvesti ob božičnih praznikih. V primeru, da dobimo takoj še kaj denarja, lahko kupimo pred zimo še eno prikolico.

Za skavtski sklad za potresence so prispevali: Dom Jakoba Ukmarja - Ščedna 850.000, N. N. iz Podlonjerja 15.000; Jole Germani 50.000; iz solidarnostnega sklada SS 257.000, iz solidarnostnega sklada SDD 483.000, Slovenske skavtije 200.000, iz Gorice 665.500, Strajn A. 50.000, Slovensko versko občestvo - Trst 100.000, družina Simonič-Kos 50.000, družina Debelis 50.000, družina Kette 10.000, N. N. 40.000, Dario 10.000, N. N. 1.000, družina Kos 30.000, družina Fonda 5.000, družina Kette 5.000, gospod Jakomin 10.000, roverji 6. skupine 16.000, Udovič Elvira, Lavrenčič Milena in družina Zobec 35.000, proforski zbor nižje srednje šole »Ivan Cankar« v Trstu v počastitev spomina pok. Ljudmile Abramove 105.000. Skupaj 3.037.500. Poleg tega so v Skednju in na Kolonkovcu številni darovali živila. Hvala vsem.

Izdali pa smo:

— za živila revnim družinam v Subidu	74.000
— za prvo prikolico	800.000
— za drugo prikolico	1.650.000
	2.524.000

Ostane torej še 513.000 lir. Od tega bo treba najprej nekaj odbiti za registrske stroške. Trenutno bodo prikolice registrirane na ime STS, ko pa ne bodo več rabile, jih mislimo prodati ter izkupiček najkoristneje uporabiti za potresence. O tem bomo še poročali. Zaenkrat se v imenu Subidčanov najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so na kateri koli način pomagali pri doslej opravljenem delu.

c. s.

Rojan

Nenadno nas je 27. oktobra zapustil še mladi mož Bruno Zlobec, sin pred kratkim umrlega Emila, pri Ferlugih nad Rojanom.

Pokojnik je bil skrben in vesten gospodar, ki je poleg svojega dela z veseljem obdeloval pašne na hribu v bližini svoje hiše. Bruno je bil vedre narave, vedno vesel, zato so ga vsi radi imeli. Tudi tedaj, ko je vedel, da je hudo bolan, je pogumno prenašal vse težave.

Kako je bil priljubljen, je najlepše pokazala velika udeležba pri pogrebu. Družini, ki je izgubila ljubečega očeta, moža in sina, izrekamo globoko sožalje. - M. U.

Poroka

V župni cerkvi v Rojanu sta se v soboto 30. oktobra poročila Mojca Okorn in Boris Kuret. Prijatelji, zlasti člani cerkvenega pevskega zbora v Rojanu, jima iskreno čestitajo in jima želijo dolgo in srečno skupno življenje.

Sestanek prosvetnih delavcev

Na sedežu Slovenske prosvete je bil v torek 26. oktobra širši sestanek društev in organizacij, ki imajo tu svoj sedež ali delujejo v okviru te krovne organizacije. Na dnevnem redu so bila aktualna kulturna in politična vprašanja, ki zadevajo slovensko narodno skupnost na Tržaškem in v Italiji na splošno.

Govor je bil o letošnjem repertoarju SSG, o reformi radijskih oddaj in uvedbi televizijskega sporeda za Slovence v Italiji, o gostovanjih in prireditvah, o finančnih težavah nekaterih ustanov in drugih organizacijskih vprašanjih.

Zasedanje konzulte za Zah. Kras

V torek 26. oktobra je na Proseku v prostorih krajevne konzulte za Zahodni Kras in pod predsedstvom g. Fagginija zasedala komisija za zdravstvo in higieno

omenjene konzulte. Na dnevnem redu je bila razprava o zdravstveno-higienski strukturi kraškega področja tržaške občine. Prisotni so bili poleg članov konzulte in občinskega odbornika za higieno in zdravstvo Zanninija številni drugi povabljeni, med katerimi tudi predstavniki slovenskih in italijanskih podeželskih šol. Uradno zasedanje je potrdila prisotnost poklicnega prevajalca.

V razpravo so posegli tudi nekateri slovenski intelektualci (med temi član zdravstvene komisije za Zah. Kras), ki so pred nastopom izjavili, da bodo govorili v italijanščini z namenom, da bi zasedanje hitreje potekalo. Na uradnem sestanku izvoljenih predstavnikov obeh narodnosti ni razloga, ki bi opravičeval uporabo italijanščine od strani zavednega Slovenca in toliko bolj od strani slovenskega intelektualca. Do takšnega primera neodgovornega zadržanja do slovenskih uzakonjenih pravic je prišlo prav v času, ko se mora naš rojak zaradi uporabe slovenščine v odnosu z oblastmi zagovarjati pred tržaškim kazenskim sodiščem. Res svojevrstno pojmovanje dvojezičnosti!

Ravnatelj srednje šole »F. Levstika«
Humbert Mamolo

Dolina

Popravki k regulacijskemu načrtu. Dolinski občinski svet je na svoji seji 15. oktobra sprejel več popravkov k splošnemu regulacijskemu načrtu in h gradbenemu pravilniku. Gre predvsem za razne olajšave birokratske narave z različnimi manjšimi popravili že obstoječih hiš ali pa za zgraditev manjših kmetijskih skladišč ter prostorov za rejo dvoriščnih živali.

Po novih določilih za manjša notranja popravila hiš zadostuje županovo pooblastilo, ki se izda v roku 30 dni od vložitve zadevne prošnje in ne več gradbeno dovoljenje z zadnjim dolгим postopkom in podrobno dokumentacijo. Enako velja za kmetijska skladišča in prostore za dvo-riščne živali do 50 kubičnih metrov prostornine. Prav tako si bodo lastniki hiš, ki so po obstoječem regulacijskem načrtu vključene v področja, ki niso zazidljiva, lahko izjemoma popravili in povečali število stanovanjskih prostorov do največ 200 m².

Kar se regulacijskega načrta kot takega tiče, velja omeniti ločitev industrijskega območja, namenjenega produktivnemu procesu, od tistega, ki je namenjeno skladiščenju petrolejskih proizvodov; prepoved gradnje struktur za skladišča tekočih in plinastih ogljikovodikov, gradnja stanovanjskih hiš ter varnost razdalje od naftnih hranilnikov. Poseben popravek pa izrecno govori, da SIOT ne bo mogla več graditi novih hranilnikov na preostalem zemljišču, ki je še njeno.

Za te popravke so se pozitivno izrekli svetovalci vseh političnih skupin. Ni pa bilo takšnega soglasja pri dveh popravkih regulacijskega načrta: ohranitev in uzakonitev kamnoloma nad Borštom ter sprememba zelenega področja nad Puljami pri Domju v področje za vodovodne in električne objekte Acegata.

Odločno nasprotovanje svetovalcev Slovenske skupnosti, da se kamnolomu nad Borštom, ki prav v zadnjem času povzroča velike težave in nezadovoljstvo predvsem Borštanom, omogoči pravna podlaga za nadaljnje obratovanje (o soglasnem nasprotovanju vaščanov se je občinska upra-

Danes sem govoril z g. P., ki je prišel iz Siamu. Tudi on pravi, da imajo v šolah razne komunistične organizacije in banja. Naši tamkajšnji misijonarji morajo plačevati komunistom »davek«, da jih pustijo na miru. Za Vietnamom bo čez leto ali dve prišel na vrsto tudi Siam.

Kaj pa Vietnam? Bo krenil po Maočetungovi poti? Ali bom čez 25 let spet pisal rekvijem za tamkajšnjo Cerkvijo? O, Bog ne daj, to bi bilo preveč za moje ubogo in »scagano« srce.

Romarska svetišča še vedno privlačna

V letu 1975 — to je v svetem letu — je obiskalo najvažnejša romarska svetišča v Italiji 19 milijonov romarjev. V tem niso seveda všeti romarji, ki so obiskali Rim. Marijino svetišče v Pompejih je obiskalo 3 milijone romarjev; po dva milijona romarjev je obiskalo Loreto, Divino Amore pri Rimu, sv. Antona v Padovi in sv. Frančiška v Assisiju. Svetišče v Pompejih ima sto stalnih spovednikov, Divino Amore 50, Loreto 45.

V povezavi z zahvalno nedeljo bo v župni cerkvi v Zgoniku v soboto 6. novembra ob 19.30

ORGELSKI KONCERT

Prof. Hubert Bergant bo izvajal dela različnih avtorjev iz 16., 17. in 18. stoletja.

va lahko prepričala na sestanku, ki ga je sklicala zadnje dni oktobra letos) je utemeljil Glavko Petaros.

Prav tako tehtne nasprotovale razloge je navedel svetovalec Tul v zvezi s spremembo obsežnega zelenega področja v Puljah pri Domju, tako imenovanega Bokalovič, v področje za zgraditev vodnih rezervuarjev in električnih naprav za potrebe Acegata. S tem se dejansko razširi področje v industrijske namene, ki bi ga bilo treba nasprotno skržiti.

Iz teh navedenih in utemeljenih razlogov so svetovalci Slovenske skupnosti glasovali proti temu dvema spremembama, za pa svetovalci PCI in PSI ob vzdržanju DC.

Za podporo vsem prosvetnim društvom. Na zadnji seji 29. oktobra je občinski odbor v Dolini soglasno odobril razdelitev denarnih podpor športnim in prosvetnim društvom. Po tem sklepu bodo prvič deležni priznanja v obliki skromne pomoči tudi mladinski krožki iz Doline, Boljunca, Boršta in Ricmanj. Za takšno ravnanje brez diskriminacij so se dolgo let prizadevali svetovalci Slovenske skupnosti in sedaj končno prodrli s svojim stališčem.

Bralci pišejo

Zakaj se boji resnice?

Franc Setine je človek z dolgo oznako: sekretar izvršnega komiteja predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Ta mož je v časniku »Naša obramba« med drugim napadel tudi zborovanje slovenskih izobražencev v Dragi. Zapisal je, da Draga ni mogla zbrati več kot sto ljudi.

Samo na začetku predavanja pisatelja Pahorja v nedeljo 5. septembra je bilo teh ljudi 220: potem so prišli še drugi. Je Franc Setine slabo informiran? To ni mogoče, saj so se v Dragi udbovski informatorji svečili kakor lampioni.

Ostane samo ena možnost: da ta mož, časnikar po poklicu, laže.

Ampak čemu laže? Kaj pa pomeni nekaj sto slovenskih izobražencev spriču 90.000 članov Komunistične partije Slovenije, katere sekretar on je? Ali res tako malo verjame v to množico? Jo ima torej za nezanesljivo množico kruhoborcev?

Prijatelj Drage

Tožba staroupokojenca

Le poredko se oglašamo, pa še takrat so naši glasovi trpki in žalostni. Med številnimi problemi, ki nas tarejo, sta zlasti dva: naša stanovanja in dnevno naraščajoča draginja.

Naša stanovanja so po veliki večini vlažna, zatohla, brez prave svetlobe, brez ogrevalnih naprav, stranišča redno zunaj, kar je v zimskem času za naše že tako trhlo zdravje zelo nevarno. Mestni očetje, ki mnogo razpravljajo o raznih »infrastrukturah«, o prevozi, šolah, mostovih, vodovodih so za čuda brezčutni, ko gre za izboljšanje stanovanjskih razmer, v katerih živimo. Isto velja za pokrajinsko in deželno upravo. Nihče se ne čuti pristojen, le naš volivni glas zanima vse in se zanj brez sramu potegujejo.

Drugi zelo zaskrbljujoč problem je dnevno naraščajoča draginja, ki je prizadela tudi osnovna živila kot so kruh, mleko, krompir, zelenjava, testenine in riž, da o mesu, maščobah, siru, kavi in vinu sploh ne govorimo. Resnici na ljubo povedano zrastejo letno tudi naše pokojnine, a njih povišek vedno daleč zaostaja za povišanimi cenami.

Zal smo upokojenci le suha veja na deblu sedanje družbe, zapostavljeni in pozabljeni. Preostaja nam le potrpežljivost. Pravijo, da je to božja mati, a gorje mu, kdor se z njo maže!

L. G., Gorica

• Carigrajski patriarhat, ki ima pokroviteljstvo nad samostani na gori Atos v severni Grčiji, je izdal nove predpise za turiste in obiskovalce na tej gori. Pravoslavni romarji se smejo tukaj zadržati teden dni in v izrednih primerih tudi več časa, vsi drugi romarji pa smejo ostati na tej gori le tri dni in kar je še bolj nerazumljivo, le deset romarjev nepravoslavnih veroizpovedi more stopiti na dan na ta kraj. Za ženske je vstop prepovedan; kakor doslej si bodo lahko ogledovale to meniško naselbino le z ladje na morju.

ANDREJ MAJČEN SDB

(2)

Premišljevanje ob Maočetungovi smrti

»To vam je disciplina! Niti vi kot magister niste znali svojih novincev pripraviti, da bi se vsaj v cerkvi tako disciplinirano obnašali! Le pogledite jih: vse oči in glave so povešene, vsak se drži svojega mesta, nobeden se ne premika, nobeden nima v ustih cigarete, nobeden se niti ne popraska, kvečjemu si ta ali oni obriše kako solzo. Vidite tiste tam, kako so izmučeni, pa stoji skoraj nepremično kakor soldatje pred božjim grobom. Vsi imajo ostržene lase, enako ukrojeno obleko...«

Videl sem enega, ki je omedlel in padel. Vojak pred njim se je nekoliko obrnil, da bi videl, kaj se neki dogaja, pa je takoj zopet zavzel prejšnjo nepremično držo, kakor vsi njegovi tovariši na desni in levi.

»Res paša za oči!« nadaljuje g. M. »A kaj je za to železno disciplino, ni mogoče videti. Naši evropski komunisti bi tega ne prenesli. Ali niso to pravi sužnji, ki nam

jih kaže ta krasni televizijski prenos?«

Še je dostavil: »Kaj mislite, kaj tili mrki obrzi povedo na zunaj in kaj njihovo srce govori na znotraj? Gotovo je, da take prireditve elektrizirajo ljudi, a gotovo ne vseh.«

Na TV sem videl tudi hongkonške komuniste, ki so uslužbeni na tukajšnji komunistični banki. Marsikatera gospodična si je brisala solze za Maočetungom. Saj, veliki govori in veličastne ceremonije vplivajo na množico. Izredna moč tega moža, kot je bil Maočetung, se je pokazala tudi ob njegovi pogrebni slovesnosti...

Pravih novic pa še sedaj ni. Velika kitajska vrata so se zopet skoraj neprodarno zaprla pred Maočetungovo deželo. Ondotni samoderžci imajo evropske komuniste za revizioniste, s katerimi ni imeti stikov.

DON BOSKO IN MAOCETUNG

Z g. M. sva še kramljala. »Veste — sem mu dejal —, ko sem bil še v Kunmingu, mi je neki komunistični politkomisar rekel, da ima rad don Boska in njegovo načelo: Delo, zmernost in »austeriteta«. Nima

pa rad mnogih salezijancev, ker ne žive po tem načelu. To je tudi Maočetungovo geslo in metoda, je še dodal. Vidite, Maočetung uči Kitajce delati in proizvajati; zna jih organizirati, modernizirati vsako najmanjše delo; vodi ogromne mase ljudi, uči jih, kako naj skromno, ubožno in trdo živijo...«

Vse to je res. Razlika je samo v tem, da je don Bosko zasidral svoja življenjska načela na zgled iz Nazareta; ali da z drugo besedo povem na kratko in učeno: na kristocentrični humanizem svobodnega človeka, ki zida božje kraljestvo na zemlji. Maočetung pa je vse postavil na brezbožni komunistični humanizem, ki gradi izključno zemeljsko kraljestvo; Kitajce je zaslužnjil z omamljivim naukom svoje rdeče knjige, ki je postala evangelij kitajskim komunistom.

Naše in njihove butice, naš in njihov način življenja, naša in njihova življenjska zamisel — to sta dva različna tečaja, dva povsem različna svetova. Kdo ju bo združil in vzporedil? Mednarodne konference, koncilji? Samo Bog in naša molitev za edinost.

Igorju ugaja Bach

Ali more blagostanje osrečiti človeka? To večno vprašanje človeške filozofije je osrednja misel komedije Josipa Tavčarja »Igorju ugaja Bach«. To vprašanje je živo tudi pri našem ljudstvu, saj so si po zadnji vojni mnogi naši ljudje ustvarili mnenje, da je visoki življenjski standard vsa sreča, ki jo človek lahko doseže v življenju. Ta »sreča« pa obsega bogastva, saj si brez denarja ne moreš privoščiti življenja; obsega pa še uživanje vseh vrst, posebno še spolnost.

Toda jeli to zares sreča, ki more zadovoljiti človeka? Cerkev že dva tisoč let uči, da to ni res. Večna ostane Kristusova resnica: »Človek ne živi samo od kruha.« Človeška filozofija pa tudi išče odgovora na zastavljeno vprašanje. Kakor v mnogih drugih stvarih se tudi tu človeška in božja modrost ujemata, saj drugače biti ne more. To nam pove tudi Josip Tavčar, čeprav z drugimi besedami.

V komediji »Igorju ugaja Bach« se je lotil problemov sedanje potrošniške družbe. Predstavi nam družino, ki bi lahko bila tudi tipična slovenska družina iz mesta. Oče Julij Furlan je trgovec, ki pa v svojem poslu ni najbolj pošten. Njemu ob strani stoji žena Lilijana, ki mu je enakovredna družica: edini ideal življenja ji je uživanje. Oba imata hčerko Rosano, ki je vredna svojih staršev. Ni še končala mature, pa je že za njo splav, pred njo pa življenje s fantom, ob katerem si obeta zaslužka in bogastva z izdajanjem pornografske revije.

Vse to bi šlo kot po olju, če bi v družini ne bil sin Igor. Ta je nasprotje svoje družine: njemu ugaja šport, resen študij na univerzi, skromno življenje ob prijatelju Gregorju. Simbol te njegove resnosti in idealizma je Bachova glasba, v katero je zaljubljen. Življenje kot ga živijo ostali v družini se mu stidi. Toda tudi njim Igor preseda. »Sramota nam dela,« so vsi soglasni. To je podoba, ki jo gledalec dobi v prvem dejanju.

V drugem pride do razpleta ali katarze po zgledu klasičnih grških tragedij. Igor hoče s pomočjo prijatelja Gregorja svojo družino rešiti iz brezna uživanja in jo ozdraviti. Pri tem pa se posluži čisto gangsterskih manir. Grobo napade očeta, ga zveže in zapre v klet. Isto se zgodi sestri, ki mora pri tem slišati nekaj primernih naukov. Tudi mati je deležna takih naukov, toda pri njej najmanj zaležejo. Oče in sestra se zdi, da sta »preobrnjena«, le mati in Rosanin ljubimec ostaneta zakrknjena grešnika.

Tavčarjeva komedija je gotovo najboljša v prvem dejanju. Prikaz sodobne potrošniške družine je uspel. Igralci so živi (Anton Petje kot oče, Mira Sardočeva kot njegova žena, Jure Kavčič sin, Stanislava Bonisegna hči, Stojan Colja kot Gregor, Anica Sivčeva kot Rosanina prijateljica, Livij Bogatec kot Robert, Rosanin prijatelj).

Na povabilo SKPD »F.B. Sedej« iz Stevjanova bo v soboto 6. novembra ob 20.30 prvič gostoval v župnijskem domu v Stevjanovi.

SIMFONICNI ORKESTER

iz Nove Gorice. Vsi prijatelji glasbe toplo vabljeni.

Manj uspelo je drugo dejanje: spreobrnjenje, katarza ne prepiča. Pisatelj je premalo globoko segel v globine človeške duše. Segel je samo po zunanjih sredstvih, ki morejo človeka prestrašiti ne pa zares poboljšati.

Vsekakor je izpričal, da za človekovo srečo niso dovolj denar in uživanje, potrebni so tudi ideali. Njegovi ideali so sicer zgolj humani, človečanski, ideali pa ostanjejo.

Domiselna scena vrtljaka, ki simbolizira življenje sedanega človeštva, je bila posrečena. Škoda, da je bilo občinstva bolj malo. Ali so s svojo odsotnostjo hoteli izpričati, da ne verjamejo v avtorjevo tezo in so jim bolj mar denar in spolnost?

Cetrtekova predstava v Gorici je bila zadnja za goriške abonente preteklega sezone. Sedaj se vpisujejo abonmaji za novo sezono. - K. H.

Uspeh goriške rojakinje

Na ljubljanski univerzi je 18. oktobra diplomirala kot inženir arhitekta Savina Gravner. Zagovarjala je tezo o arhitekturi starega dela goriškega mesta. Savini iskreno čestitajo prijatelji in člani Slovenskega akademskega društva SKAD iz Gorice.

no čestitajo prijatelji in člani Slovenskega akademskega društva SKAD iz Gorice.

★

Zahvala

Vodstvo goriške Marijine družbe se zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pomagali, da je obhajanje misijske nedelje letos tako uspešno poteklo. Posebno se zahvaljuje igralcem iz St. Janža v Rožu za pasijon, ki so ga prikazali, darovalcem obilnih dobrotov za srečolov, kakor tudi vsem, ki so pri srečolovu sodelovali.

★

Delovanje skavtske organizacije

V soboto in nedeljo 6. in 7. novembra bodo obiskali naše kraje skavti iz Koroške; tako bodo vrnili obisk, ki smo ga opravili skavti in skavtinja iz Trsta in Gorice na Koroškem v začetku prejšnjega meseca. Vodstvo SZSO je skrbno pripravilo program za ta obisk, da bi mladim prijateljem s Koroške nudilo čim popolnejšo sliko o naši skupnosti v Italiji. V soboto si bodo ogledali Gorico in okolico, zvečer pa bo družabni večer v Katoliškem domu. V nedeljo bo obisk Tržaške in zaključek s srečanjem v Marijanišču na Opčinah.

V torek 26. oktobra se je sestalo vodstvo SZSO in pregledalo delovanje organizacije v zadnjem mesecu ter pripravilo nekaj načrtov za prihodnost. V korist prebivalcev potresnega področja je SZSO kupila dve »routlotte«, ki so že v vasi Subid. Denar je bil nabran na skavtskih sedežih, v raznih farnih domovih, na uredništvu Katoliškega glasa; prispevala sta tudi Slovenska skupnost in Vincencijeva konferenca iz Trsta.

Zaradi posebnih zaslug, ki si jih je SZSO pridobila s svojo pomočjo za kraj Subid, je v četrtek 4. novembra prejela v Ahtenu (Attimis) naslov častnega meščana. Na isti seji je vodstvo SZSO razpravljalo o sodelovanju organizacije pri programih na radiu Trst, o novem deželnem pravilniku ter o drugih organizacijskih vprašanjih.

Javno vprašanje vodstvu postaje Trst A

Pregledoval sem programe različnih radijskih postaj in ugotovil sledeče:

Italijanski programi (rete 1, rete 2, rete 3) se redno začnejo ob 6. uri zjutraj in se zaključijo ob 23. ali še kasneje.

Posebna oddaja za boscensko pokrajino v nemškem jeziku (Sender Bozen) začne oddajati ob 6.30 in se zaključijo ob 22. uri. Radio Koper oddaja v italijanščini od 7. do 23. ure.

Ljubljana ima na prvem programu neprekinjeno oddajo od 4.30 do 24. ure.

Montecarlo (Švica) oddaja v italijanščini od 6.30 do 24. ure.

Vatikan ima prvo oddajo v italijanščini ob 8. uri, zadnjo ob 23.30.

Le Trst A začneja z oddajami v slovenščini ob 7. uri in jih zaključijo ob 19.30. Je torej edina postaja, ki nima večernega programa, dočim ga je poprej imela. Vprašujem se: Zakaj sedaj ta diskriminacija na škodo slovenskih poslušalcev v Italiji?

Državlani italijanskega jezika lahko poslušajo svoje oddaje od 6. ure zjutraj do 23. ure, nemški državljani na Južnem Tirolskem od 6.30 do 22. ure. Samo državljani slovenskega jezika bi morali iti spat ob 19.30, ko nam iz Trsta voščijo: Lahko noč!

In vendar stoji zapisano v ustavi italijanske republike: »Vsi državljani imajo enakovredno dostojanstvo v družbi in vsi so enaki pred zakonom brez razlike na spol, pleme, jezik... Naloga Republike je, da odstrani ovire gospodarskega in socialnega značaja, ki dejansko omejujejo svobodo in enakost državljanov ter ovirajo poln razvoj človeške osebnosti...« (člen 3).

Nadalje stoji zapisano: »Republika s posebnimi normami ščiti jezikovne manjšine« (čl. 6). Tudi dežela Furlanija-Juljska krajina je slovesno zapisala: »Dežela priznava, da je kultura bistven dejavnik za napredek skupnosti; zato pospešuje razvoj kulture ob spoštovanju pristojnosti državnih organov« (zakon dne 3.3.1973).

Ob teh lepih izjavah in načelih najvišjih državnih in deželnih ustanov skrbi tržaška radijska postaja za kulturno rast slovenske narodne skupnosti v Italiji tako, da nas pošilja spat ob 19.30.

Ali ne pomeni to ne samo diskrimina-

Šport

Odbojarski turnir ob 15-letnici S. Z. Olympia

V soboto 30. in v nedeljo 31. oktobra se je v telovadnici na Kornu vršil mednarodni turnir, ki ga je ob svoji 15-letnici organiziralo S. Z. Olympia iz Gorice. Turnirja so se poleg domače šesterke udeležili še CUS iz Trsta, O. K. Kanal in O. K. Bovec. V soboto sta bili na sporedu tekmi Olympia : Kanal ter CUS Trst : Bovec.

Olympia : Kanal 2 : 0. Sesterko Olympije so za to tekmo ojačili kar štirje igralci tržaškega Bora. Po začetnih negotovostih se je ekipa Olympije uigrala in nepopolna ekipa Kanala se ni mogla uspešno zoperstaviti razigranim atletom v plavih dresih. Najboljši za Olympijo je bil tokrat Lucijan Milič.

CUS : Bovec 2 : 0. Tudi Bovec se ni dolgo upiral tržaškim študentom, ki so tokrat stopili na igrišče s svojimi novimi nakupoma Grilancem in Poljakom Tiborovskim.

V nedeljo sta se v finalu za 3. in 4. mesto srečala Bovec in Kanal, v velikem finalu za 1. in 2. mesto pa CUS ter Olympia.

Bovec : Kanal 2 : 1. Tekma je bila zanimiva, saj sta se srečali šesterki, ki predvajata enak sistem igre in ki sta si bili enakovredni tudi na igrišču. Kanal, ki se je predstavil v standardni postavi, je prepričljivo zmagal v prvem setu, v ostalih dveh pa je klonil razboritim Bovečanom.

CUS Trst : OLYMPIA Gorica 3 : 1. V nedeljo se Borovi igralci, ki so v soboto zvečer nastopili za Olympijo, iz nerazumljivih razlogov niso predstavili. Olympia je zato nastopila s samimi Goričani proti močnim Tržačanom, med katerimi nastopajo kar štirje igralci (Sgomba, Gerdol, brata Pelarini), ki so do nedavnega igrali v prvi italijanski ligi. Kljub tem razlogom pa je Olympia izredno zaigrala in bi kmalu spravila na kolena prevzetne študente. Le neumnim napakam, kot so servisi v mrežo in pa napačno podane žoge, se imamo zahvaliti, da niso naši fantje slavili zmage.

V kratki in pristrni slovesnosti, ki je sledila tekmam, se je nastopajočim ekipam zahvalil predsednik Olympije dr. Karel Brešan, nakar je sledilo nagrajevanje s pokali in plaketami, ki so jih darovali CONTI, Goriška turistična ustanova, ZSSDI ter urarna Vižintin.

cijo, temveč tudi prezir slovenske narodne skupnosti v Italiji, njeno zastopanje in prištevanje iste skupnosti v razred manjvrednih državljanov in to proti jasno izraženi volji državnega in deželnega zakonodajalca?

Prosim za pojasnilo.

Gorica, 31. oktobra 1976

državljan Italijanske Republike
Kazimir Humar

Kaj bo z radijsko postajo Vera in naš čas?

To vprašanje se vedno znova ponavlja.

1. Povemo lahko le to, da smo 7. oktobra dostavili ravnatelju dr. Guidu Botteriju 2.356 podpisov tržaških župnijskih skupnosti in 152 podpisov iz Sempolaja, Devina in Zgonika. Ostale župnijske skupnosti iz goriške škofije so poslale svoje podpise direktno tržaškemu radiu. Nimamo sicer točnih podatkov, koliko je bilo teh podpisov, a sodimo, da je prišlo na radio skupno okoli 3.500 podpisov s prošnjo, da bi ostala verska oddaja enkrat v času od 12. do 13. ure. Sprememno pismo za zbrane podpise je napisal škofov vikar dr. Lojze Skerl. Doselej ravnatelj radijske ustanove v Trstu teh podpisov ni upošteval.

2. Ustanovljena je bila posebna deželna komisija za radiotelevizijsko dejavnost v deželi. V njej sta dva Slovenca, zastopnika Krščanske demokracije in komunistične partije. Dne 11. oktobra smo komisiji dostavili prošnjo za posredovanje v zadevi verske oddaje. V prošnji smo tudi razložili naše razloge, da ostane verska oddaja v opoldanskem času. Na to vlogo nismo prejeli nobenega odgovora.

Duhovska zveza v Trstu

■ V Rimu se je 30. oktobra pričelo šestdnevno srečanje pod geslom »Evangelizacija in človeški napredek«, ki se ga je udeležilo poleg škofov 1500 zastopnikov raznih katoliških skupin iz vse Italije.

■ Te dni se je mudil v Rimu ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik. Udeležil se je 6. zasedanja sveta evropskih škofovskih konferenc, ki ga vodi maršjski nadškof Roger Etcheberry. Ta svet ima 23 članov.

DRAMSKI ODSEK PROSVETNEGA DRUŠTVA »STANDREŽ«

uprizori v nedeljo 7. novembra ob 16.30 v Katoliškem domu v Gorici Nušičevo komedijo

SUMLJIVA OSEBA

Režija: Mira Strukelj

Za kmetovalce

Nagrada za teleta

Vsak živinorejec, ki je v času od 3. marca 1976 do 2. marca 1977 pridelal novo tele, ima pravico do nagrade, ki jo podeljuje AIMA, tj. državna ustanova za posege na kmetijskem trgu. Pogoji za nagrado je, da kmet, ki mu je krava tele podvrгла, rojstvo teleta najprej javi, čez šest mesecev nato pa predloži prošnjo za izplačilo pokrajinskemu kmetijskemu nadzorništvu, ki je pristojno za tisti okoliš ali pa drugemu uradu, ki mu je dežela poverila zadovno funkcijo.

Nagrada se izplača imetniku teleta v teku 60 dni potem, ko mu je bila priznana pravica do nagrade in to v enem samem obroku pod pogojem, da je bilo tele ob rojstvu zaznamovano in je bilo predhodno ugotovljeno, da je doseglo šest mesecev. Za nadaljnja pojasnila se lahko obrnete na patronat EPACA v Trstu, ul. Roma 20, tel. 38100.

Socialni kotichek

Povišanje podpore invalidom dela

Tehnični odbor za pomoč težkim invalidom ustanove INAIL je na seji 3.3.1976 sklenil povišati podporo odlikovancem, ki nosijo častni oznaki »delovni invalid« in »težki delovni invalid«. Podpora je povišana: od 20.000 na 40.000 lir za invalide, odlikovane z oznako »delovnega invalida«; od 30.000 na 60.000 lir za invalide (odlikovane s častno oznako »težkega delovnega invalida«). Čas, ko postane ukrep učinkovit, sovpada z datumom slavnostnega obreda ob »Dnevu delovnega invalida« 1976.

★

OBVESTILA

Prvi abonmajski koncert v Gorici bo v petek 12. novembra. Nastopil bo orkester »Pro musica« iz Beograda. Abonmaje lahko dobite pri g. Arturju Koshutu, ul. Mamelni 8 in pri poverjenikih ZSKP. Cena 5.000 lir, za dijakke 2.000.

Slovensko akademsko društvo SKAD vabi vse člane, akademike, srednješolce in prijatelje na redni občni zbor, ki bo v soboto 13. novembra ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici.

Seja ZSKP bo v ponedeljek 8. novembra ob 20.30 na sedežu v Gorici. Vabljeni vsi odborniki.

Društvo slovenskih izobražencev bo priredilo v ponedeljek 8. novembra svoj četrti kulturni večer v tej sezoni. Predaval bo dr. Bogo Senčar o Rhode Islandu in o vtisih s poti po Ameriki. Večer bo v dvorani Slovenske prosvete v ulici Donizetti 3. Začetek ob 20.15.

Maša za edinost bo v Marijinem domu ul. Risorta 3 v Trstu v ponedeljek 8. novembra ob 18.30. Sledi prikaz diapozitivov o letošnjem ekumenskem romanju.

Pomagajmo bližnjemu! Slovenska Vincencijeva konferenca v Trstu se obrača na vsakogar, ki bi hotel z dobrimi deli pomagati dušam svojih dragih rajnih, naj se spomni na tiste potrebne ljudi, ki jih je groza pred zimo, ker nimajo dovolj sredstev, da bi se ogrevali, poskrbeli primerna oblačila in hrano. Darove zanje prejemo na sledeči naslov: »Consiglio Particolare delle Conferenze Slovene di San Vincenzo de' Paoli - Trieste, via S. Nicolò 31«, poštni tekoči račun št. 11-10364 ali na tekoči račun št. 11711/5 hranilnice »Cassa di Risparmio di Trieste« na sedežu Slovenske Vincencijeve konference v Trstu v ul. S. Nicolò 81 vsak četrtek od 16.30 do 18. ure. Darove lahko izročite tudi naravnost članicam Slovenske Vincencijeve konference.

Marijanski stenski koledar 1977 je izšel. Prinaša 12 barvnih slik raznih cerkva na Primorskem. Vse slike so delo umrlega slikarja Toneta Kralja. Poverjeniki dobijo koledar izrečno samo na upravi Knjižnice na Rakovniku v Ljubljani. Cena 12 din.

Slovenska sv. maša v Milanu bo v nedeljo 14. novembra ob 16. uri v cerkvi sv. Tomaža. Vabljeni vsi Slovenci iz Milana in okolice.

Radio Trst A

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19; kratka poročila ob 11., 14; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 12.45, 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15. Ob 17.05 Umetnost...

Spored od 7. do 13. novembra 1976

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Vera in naš čas. 10.00 Praznična matineja. 11.05 Mladinski oder: »Nesrečka«. 11.35 Nabožna glasba. 13.00 Ljudje pred mikrofonom. 13.15 Pa se sliši. 14.05 Lahka glasba. 15.00 Sport.

Ponedeljek: 8.05 Tjajdan. 9.30 Obletnica tedna. 9.40 Koncert. 10.30 Kulturni spomeniki naše dežele. 13.00 Sestanek. 14.05 Glasba. 14.30 Mladina. 16.00 Simfonični koncert. 17.20 Slovenski glasbeni mojstri. 17.35 Glasba. 18.05 Čas in družba.

Torek: 8.05 Tjajdan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 10.30 Liki iz naše preteklosti. 11.35 Iz slov. folklor. 13.00 Sestanek. 14.05 Glasba. 14.30 Mladina. 16.00 Simfonični koncert. 17.30 Za najmlajše. 18.05 Pravorečje. 18.15 Slovenski zbori.

Sreda: 8.05 Tjajdan. 9.30 Iz naše zgodovine. 9.40 Koncert. 10.30 Zenski liki v romanu. 13.00 Sestanek. 14.05 Glasba. 14.30 Mladina. 16.00 Deželni solisti. 17.30 Za najmlajše. 18.00 »Carodejna brivnica«, enodej.

Četrtek: 8.05 Tjajdan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 10.30 Pogovori o slovenščini. 10.40 Popevke. 11.35 Naš posnetek. 13.00 Sestanek. 14.05 Glasba. 14.30 Mladina. 16.00 Koncert. 17.30 Za najmlajše. 18.05 Slov. znanstveniki. 18.15 Primorska poje 76 v Gorici.

Petek: 8.05 Tjajdan. 9.30 Slovenske žene. 9.40 Koncert. 10.30 Včerašnji poklici. 13.00 Sestanek. 14.05 Glasba. 14.30 Mladina. 16.00 Simfonična dela deželnih avtorjev. 17.30 Za najmlajše. 18.05 V. Beličič: »Oče«.

Sobota: 8.05 Tjajdan. 9.30 Glasba. 9.40 Koncert. 10.30 Družina. 11.35 Pratika. 13.00 Sestanek. 14.05 Glasba. 14.30 Mladina. 15.45 Poslušajmo spet. 18.05 »Trentarski lovec Spik in medved«. Radijska pripoved.

DAROVİ

Za Katoliški dom: N. N. 15.000; U. Z. 3.000; M. K. 10.000 lir.

N. N., Gorica: za svetogorsko svetišče in za kapelo p. Leopolda po 20.000 lir, za potresence 10.000 lir.

V spomin pok. Valentina Bensa daruje Slavko Ferri iz Štavra 10.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: v spomin Bruna Zlobec darujejo Elvira, Marija in Marko Udovič 50.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Peterlinovi v počastitev spomina pok. Josipa Podobnika 10.000; Zoran Sosič v spomin nepozabne žene Nede 20.000; žena in otroci v spomin pok. Avgušтина Pahor 5.000 lir.

Za cerkev na Banah: Vojko Ražem ob krstu sinčka Sebastijana 10.000; Karlo Grgeč ob krstu istega 2.000 lir.

Za Baragov dom: družina Debelis, Kolonkovec, 5.000 lir.

Za cerkev sv. Jožefa v Ricmanjih: družina Zafran ob krstu Bojana 20.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda v Domju: dobrotnica iz Trsta 200.000; N. N., Trst, 10.000; N. N., Trst, 10.000; msgr. M. Živic 10.000; Ivana Tence, Trst, 5.000; duhovnik s Tržaškega 50.000; družina iz Domja 5.000; Marija Senica, Ricmanje 7.000; N. N., Trst, 8.000; nabirka na Montuzzi ob slovesnosti na čast p. Leopoldu 200.000 lir.

Za žrtve potresa: C. M., Kanada, 100 dol.; Julka Gorenšek 20 dol.; Kati Burjas 20 dol.; družina Delchin 20 dol.; N. N. 20 dol.

Za lačne po svetu: N. N., Rupa, 5.000 lir. Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo